

לקט דברים של טעם

לקט דברים ערבים ועיימים ונחמדים,
עיתקים עדיבש ויופת צופים,
ענתובלים בעוסר השכל עעוקים ועשגבים,
דברים אשר לכל נפש שוים,
לחוק ולרועם נשעת האדם בכל עת ובכל עקום

פ' ויצא תנצ"ל לפ"ק - שנה ב'

"שאלו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה", עכ"ל.

בקלם אומרים: מה הפשט? - הרי ה' לו חלום כזה, הבטחה עצומה כזו, הבטיח לו הכל בחלום הזה - אז מה הפשט 'לא ידעתי': אילו ידעתי לא ישנתי - אפילו אם היית זוכה להגיע לחלום שכזה ולהבטחה שכזו? ותירצו ב'קלם' שרגע אחד של בחירה בהקיש - שווה יותר מכל המתנות שנותנים לאדם בחלומות! העיקר זה הבחירה של האדם - לעבוד מתוך בחירה! ואם עושים אז זה שווה מה שנותנים מהשמיים וא"כ לא ישנתי!

ובסלבודקא אומרים: 'דרך ארץ' - בסלבודקא דיברו הרבה על דרך ארץ ו'גדלות האדם' - האם זה דרך ארץ לישון במקום קדוש כזה! אלא כדאי להפקיר את כל ההבטחות והחלומות הללו - בשביל 'דרך ארץ'!

בנובהרדוק מה אומרים שם דבר ראשון: מה עשיתי? איך זה יכול להיות? איך ישנתי? איך זה יכול להיות? קודם ה'תביעה על עצמו'! כמו שהסברנו לעיל. רבש"ע! תרקוד משמחה שהי' לך חלום והבטחה כזאת! לא! אלא ראשית כל: מה? איך זה יכול להיות? אבל מה איך זה יכול להיות - אבל לא ידעתי! זוהי גופא 'התביעה' עליך: איך ולמה לא ידעתי!

אח"כ אמר לי אחד משם: אולי יש לך גם איזה פשט 'חסיד'י? אמרתי לו: כן! 'אילו ידעתי לא ישנתי' - מה זה? אולי הייתי

מאט מען לעכער אין הימל, און דורכדעם האט זיך דער סולם געהאלטן בשמים...

דברי מאיר, ויצא

*

ובספר פני מנחם מובא:

בילדותי שאלני כ"ק **אז"ל**, הרי השמים הם דבר רך, והיאך היה יכול הסולם להישען עליהם.

והשיב דשמע מינה שהסולם היה יותר רך. והמשיך ואמר בחיך, והיאך היו יכולים המלאכים לעלות בסולם, אלא על כרחך שהם יותר רכים...

הכוונה בזה, כי כפי רוחניות הדבר ומעלתו כן הוא רכות.

ורואים מכאן גודל זכות ודקות הדברים הרוחניים (ווי איידעל ס'איו).

פני מנחם, ויצא שנת תשנ"ד

עעשה רב

וויקני יעקב משנתו ויאמר אבן

יש ה' במקום הזה ואנכי לא

ידעתי (ויצא כת, טו).

ה"ר **ניסים טולדנו זצ"ל** אמר לי פעם, אתה יודע מה, יש דבר אחד שכל הזמן אני חושב עליו, ועלי לדעת ולהבין, ואין מי שיתתור לי את זה, אני רוצה שעכשיו אתה תפתור לי את זה, מה ההבדל בין **קלם סלבודקא ונובהרדוק**, כך הוא שאל אותי. לכאורה, מה ההבדל בניהם, כולם אומרים שהם תלמידים של ר' ישראל סלנט! וזה היה בדיוק בפרשת השבוע כמו שלנו עכשיו פר' 'ויצא', ממש מן השמיים. אמרתי לו: אתה יודע מה, אני גיד לך פסוק מהפרשה, ואני יפרש לך ע"י הפסוק הזה את כל שלושת השטיות המסוריות הללו:

כתוב (בראשית כ"ט טו) "וויקני יעקב משנתו ויאמר אבן יש ד' במקום הזה ואנוכי לא ידעתי", וברש"י בדה"א ואנכי לא ידעתי:

ימים חיים

וַיֵּאסֹף לָבוֹן אֶת כָּל אֲנָשֵׁי הַמִּקְוֹם

וַיַּעַשׂ מִשְׁתֵּה (ויצא טז, כב).

שמעתי מהגה"צ רבי שלמה זלמן פריעדמאן זצ"ל **אבד"ק טענקא** שבשנת תרע"ה השתתף באסיפת הרבנים, ובאמצע האסיפה דיברו אודות הקושיא הידועה על מה שאומרים בברכת שבע ברכות "שמח תשמח וכו' כשמחך יצירך בגן עדן מקדם" דלכא' כלום יש לנו השגה בגן עדן מקדם, שאנו מברכים החתן שיוזכה לכך.

בין הרבנים היה **הרה"ק בעל עצי חיים מסיגוט זצ"ל**, ונענה ואמר שלדעתו יש לפרש, כי הנה אצל הנישואין של אדם הראשון השתתפו אדם וחווה, וכביכול הקב"ה, נמצא שלא היו שם רבנים ובעלי דרשנים שיאמרו דרשות, על דרך זה מברכים את החתן שיוזכה לכך...

מפי הגה"צ אבד"ק אלכסנדר שליט"א

פרפראות

וַיִּחַלֵּם וַהֲנֵה סֵלֶם מִצֵּב אֲרָצָה

וַיֵּאשׁוּב מִגֵּיעַ הַשְּׂמִימָה (ויצא

כה, יב).

פ"א ביקר הגה"ק רבי יואל אשכנזי **אבד"ק זלמטשוב** עם בנו הגה"צ רבי אשר אנשיל אדמו"ר מאלעסק סטאניסלאו כשהי' עדיין ילד כבן חמש, ושאל רבינו (הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן ז"ע) את הילד אם הוא לומד חומש רש"י, ונענה לו הן, אמר לו רבינו א"כ אמור לי, הסולם שראה יעקב אבינו בחלומו מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, על מה ה' סומכת עצמו בשמים. ושנתק הילד ולא ענה. אז פנה רבינו אל חתנו הרה"ק **מיקולוב** בשאלה ה"ל, וג"כ לא השיב.

פתח רבינו בזה"ל: וועל איך ענק זאגן, מיט'ן כח התורה און מיט'ן כח התפלה

נקודה למחשבה

ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי וגו' וְלִמָּה רִפִּיתִנִי (ויצא כט, כח).

שמעתי מפי כ"ק **אממור הגאון** ז' הי"ד זצ"ל בשם המלבי"ם, שה'שקר' ו'חנפה' נתחתנו זע"י, ונולד מחוץ מאוס בעל גדול ששמו 'פאליטיק'...

ש"ת באר משה, ע"מ שם

עושה 'הכנה' לכוזה דבר נשגב - הולך למקוה, או קודם הייתי מכין את עצמי הכנה... לשם יחוד... ואם הייתי יודע לא הייתי יושן - אלא מתכונן!

המסור והנועם (להנה'צ רבי ישראל דוד נייאוונער זצ"ל, ח"ג עמ כז

עפרשי התורה

יְהִי־לִּי וְהִנֵּה שְׁלֵם מִצֵּב אֲרָצָה

יְרֵאֶשׁוּ מִגִּיעֵי הַשְּׂמִיקָה וְגו' (ויצא

כת, יב).

יוראו בני האלקים את בנות האדם כי טובות הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחור (בראשית ו, ב). פ' יפות, כמו שבע פרות הטובות.

ובמדור 'טובת' כתי', נערה בתולה צדקת היתה, וכשירדו בני האלקים, א"ל תשמעני לנו, וא"ל לא אשמע לכם אם לא תעשו הדבר הזה שתתנו לי כנפים שלכם כד"א שש כנפים לאחד, נתנו לה כנפיהם, מיד פרחו לשמים ונמלטה מן העבירה ואחזה פני כסא, והקב"ה פרש עליה עננו וקבלה וקבעה במזלות, והיינו מזל 'בתולה', והמלאכים נשארו בארץ ולא יכלו לעלות, עד שמצאו סולם שיעקב אבינו חלם ועלו, הה"ד 'וחנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו'.

פי הראש"ע ע"ה, פ' בראשית

עים חיים

וַיֹּאמֶר אֵל לָכֵן מָה זֹאת עֲשִׂיתָ

לִי הֲלֹא בְרַחֵל עֲבַדְתִּי עִמָּךְ וְלִמָּה

רַמְתִּינִי (ויצא כט, כה).

על אותם שמחמירים על חשבון הזולת, מספרים בחלצה:

אדם נכנס לחנות לקנות מזווה, המוכר הראה לו מזווה ששונה ב' מאות, ברם הלוקח רצה לרכוש מזווה מהודרת ביותר.

המוכר הראה לו מזווה ששוה ד' מאות, שאל הלוקח מהו הידור של מזווה זו, ענה המוכר, שהסופר היא ירא שמם מרובים. ברם הלוקח לא הסתפק בזה וביקש מזווה מהודרת יותר.

המוכר הראה לו מזווה ששוה ה' מאות, ואמר כי סופר זה מכון כל השמות הקדושים... ברם הלוקח עדיין לא הסתפק בזה.

עתה הראה לו המוכר מזווה שמחירו שמונה מאות!! ואמר כי סופר זה טובל

במקוה קודם כתיבת הש"ס... אבל עדיין לא נחה דעתו של הלוקח.

אמר לו המוכר שיש לו מזווה ששונה אסף, וזה היא המזווה המהודרת ביותר שיש לז'! הלוקח ביקש לדעת מה טובו של מזווה זה ששוה כ"כ?

נענה הסוחר: דער סופר רעדט גארנישט!!!

נענה הלוקח: הוא לוקח אלף דולר - און ער האט נאך וואס צו זאגן אויך...!?

שמעתי משפיע מפורסם

פרפראות

לִילֵי אֱלֹקִים אֲבִי אֱלֹקֵי אֲבָרְהָם

וּפְחַד יָצַקְתָּ הָיָה לִי וְגו' (ויצא

לא, מב).

פירשי: לָא רַחַם לִוְמַר אֱלֹקֵי יִצְחָק, לִפִּי שְׁאִין הַקִּבְיָה מִיִּיחַד שְׁמוֹ עַל הַדְּרִיקִים מְחִיבִים, וְאִעֲשֶׂה שְׂאִמְרוֹ לוֹ הַקִּבְיָה בְּאִלְתּוֹ מִבְּאֵר שֶׁבֶט (בְּרַאשִׁית כ, ט). וְאִלֵּי ה' אֱלֹקֵי אֲבָרְהָם אֲשִׁיר וְאֱלֹקֵי יִצְחָק, בְּשִׁבְלִי שֶׁכָּהוּ עֵינָיו וְנִטְלָה יָדוֹ כִּיעַר מִמֶּנּוּ הִי כֹאֵף כִּמְתָה, יַעֲקֹב נִתְיַחַד לִוְמַר וְאֲלֵקֵי וְאִמְרָה זְפַחְדוֹ.

לכאורה דברי רש"י בלתי מובנים, דמאחר שייחד הקב"ה שמו עליו, הרי מובטח לו שלא יחטא, וא"כ מדוע לא אמר יעקב 'אלקי יצחק'.

ונראה, כיון דטעמו של הקב"ה היה מחמת שחיה חשוב כמת ולא יוכל לעשות יע, זה קצת נגד כבודו של יצחק, כי יותר יש מעלה מי שחכ בידו לעשות רע וכובש יצור, זהו המורא שלו, פירוש, שבדאי לא חשש יעקב לייחד שם שמים על אביו אלקי יצחק, כי אם הקב"ה אמר כן, בודאי לא יחטא עוד, ובכאוי גוונא מותר ואפשר לייחד שמו של הקב"ה על החיים, אך חששו של יעקב היה מטעם אחר, כי סבר שאין זה מדרך כבוד לנתת את אביו בשם כזה המורה שאין לו יצר הרע, כי יותר יש מעלה מי שחכ בידו לעשות רע וכובש יצור.

דברי דוד (לכעל ה"ט), ויצא

עעשה רב

וַיִּקְרַע בְּמִקְוֹם וַיִּלֶן שָׁם כִּי בָא

הַשְּׂמֵשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמִּקְוֹם

(ויצא כת, יא).

קרה פעם שרבינו (הרה"ק רבי ישראל מטסורטקוב ז"ע) היה נוכח באסיפה של אגודת ישראל, והרגיש שכמה מן הנאספים לא היתה כוונתם לשם שמים,

דאע"פ שתפקידם היה להיות שלוחי וציגי הציבור כולו בכל אתר ואתר לדאוג לטובת הציבור בכללות, אבל רבינו הרגיש שבתוך לכם היו דואגים באמת רק לטובת אנשי קהילתם וסביבתם, וכדי שיתקבלו דבריהם דיברו באופן כאילו הם דואגים לכל הציבור כולו כדי להיות בטוחים להשיג מה שהם רצו לעצמם.

ואמר אז רבינו, דאמרו חז"ל (רש"י בראשית כח, ט) ומקורו בחולין (צא), דכשיעקב אבינו היה ישן בחר המוריה וה"ב אבנים נחלקו ואמרו עליו יניח צדיק את ראשו, עשה הקב"ה נס ונעשו כולם אבן אחת, וחקשה רבינו שצריכים להבין, דאע"פ שאין הקב"ה עושה נס בכדי, אבל כאן מאחר שבלאו הכי עשה הקב"ה נס לעשות מ"ב אבנים אבן אחת, אם כן למה לא עשה הנס בשלימות יותר שיתחפכו כל האבנים לכר ובכדי כך שיהא יותר נוח ליעקב אבינו מלישן על אבן קשה.

ותירץ רבינו, שאין דרכו של הקב"ה לעשות נס לאדם יותר ממה שהאדם רוצה בעצמו, וק"ו שאין הקב"ה עושה לו דבר שלא ביקש כלל עליו ואפילו לא עשה על דעתו, ולזה עשה הקב"ה נס רק בשביל מה שטענו האבנים עליו יניח צדיק את ראשו, ומכיון שהאבנים לא דרשו כלל טובת יעקב אבינו, אלא עצמם, לכן לא זכו שיתחפכו לדבר שלא ביקשו עליו כלל, ולא זכו האבנים שעל ידיהם היא נחת רוח ליעקב אבינו שישמשו את יעקב אבינו בדרך עוד יותר נוחה, דכיון שהם לא ביקשו על כך, לכן לא זכו לכך.

הופטיר רבינו, דאם אנו רוצים להצליח

נקודה למחשבה

וַיֹּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּלֶן חֲנוּהוּ

(ויצא כת, י).

עין

ברשי' לעיל (ס"פ תולדות) שלאחר שקיבל הברכות נטמן בבית מדרשו של עבר ארבע עשרה שנה, ו' במהרש"א (מילה י) שמוכיח דגם בית מדרשו של עבר ה' בבאר שבע, ולפ"ז תמוה ה"ר בבאר שבע קיבל יעקב מיצחק את הברכות והיאן לא נתיירא יעקב להטמן בבית מדרשו של עבר שה' בבאר שבע עצמו, ולא חשש שמא ימצאהו שם עשו, ובדאי עשו ידע שיעקב איש תם יושב אהלים ומסתמא הוא נמצא באיזה ישיבה או בהמדור.

ומכאן זהו שיעקב בטוח ה' שיש לו ידור על פתח הישיבה אפילו בשביל לחפשו שם...

טעמא דקרא (להגר"ח קנייבסקי זצ"ל, ויצא

שמעשינו ישאו פרי בהרמת קרן ישראל וכבודו ית', חייבים אנו לכווין לש"ש, אבל אם כל מטרתנו היא משום השגת טובת עצמינו ואנשי חברתנו ולא הכלל כולו, אז א"א שיצא מזה שום דבר טוב.

שבת שמעון, ח"ב עמ' נ

עים חיים

יגד יעקב לרחל כי אחי אביה
הוא וגו' (ויצא כט, יב). פירש"י אחיו ברמאות.

סיפר הגה"צ רבי שבתאי יודלעביץ זצ"ל: בירושלים היה רב אחד, שבנוסף לידיעת התורה ידע גם בחכמת הרפואה והיה מחלק תרופות. פעם הגיע אליו משכיל אחד ואמר לחבריו: אראה לכם איך שאני אעשה צחוק ממנו.

בא אל הרב ואמר לו: אני סובל משלש מחלות, האחת, שאיני יכול לומר את האמת כי התרגלתי לשקר, והשנית איני מרגיש שום טעם במאכל אם מר אם מתוק, שלישית יש לי בעיה בזכרון.

בשמוע הרב את דברי הליץ, החליט לקיים מה שכתוב 'אם לציצים הוא ילויץ', ואמר לו: מכיון שיש לך ג' מחלות ולא אחת, לא אחכה לך כרגיל יום וכדומה, אלא בעוד חצי שעה תהיה לי תרופה עבורך.

שלח את הגבאי שלו להביא לו בובקעלעץ (הוא צואת עיזים שהיו מצויים לרוב ברחובות עיר), הכין לו הרב בצלחת וצבען הרב אדום, כעבור חצי שעה חזר הליץ אל הרב, אמר לו הרב: הכנתי לך חמש חתיכות של תרופה, עליך להכניס את כולן בבת אחת וללעוס אותן.

הכניסן לפיו ומיד התחיל להקיא, אוי ואבוי רבי, הלא זה בובקעלעץ של עזים, מה עשית לי?!

אמר לו הרב: ברוך ה' שהתרופה פעלה על המקום, הנה התחלת לומר אמת, זו אכן בובקעלעץ, טעם באוכל – ב"ה גם כן יש לך, ואני מבטיח לך שתזכור זאת כל ימי חיך, לעולם לא תשכח את החלק שאלמדת אצלי...

הוסיף לו הרב: כאן קיבלת אותם כשהם קרים, אבל למעלה תקבלם כשהם רותחים כמ"ש חז"ל כל המלעיג על דברי חכמים ינדון בצואה רותחת...

ארון העדות, ח"א עמ' שכה

פרפראות

יגד יעקב לרחל כי אחי אביה
הוא וגו' (ויצא כט, יב).

פירש"י: ומדרשו אם לרמאות הוא לא גם
אני אחיו ברמאות.

קשה לדעיל כתיב "ועקב איש תם", שאינו יודע לרמות שלכאורה נראה כסותר.

אלא יש לומר הענין הוא כך, היינו כענין שאמר א"א רבי (יחזקאל מקאומיו) **זצוק"ל שהצדיק ר' שמואל קאריווער זצוק"ל** נולד בתולדה בטבע להיות גנב, ושבר את טבעו ולקח את המדה זו לעבודת הבורא, ולכן כל עבודתו היה בדרך גניבה והצנע לכת עכ"ל. והנה ידוע (ב"ב ק) רוב בנים הולכים אחר אחי אם, ולפיכך יעקב ועשו שניהם נולדו בטבע להיות גנבים ורמאים כלבן הארמי אחי אמם, אלא עשו נשאר בטבעו, ויעקב שבר את טבעו.

וזהו שהכתוב מלמדינו באמרו "לכן הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו", לומר ששניהם נולדו שוים בטבע להיות גנבים ורמאים כמו לכן הארמי אחי אמם, אלא עשו נשאר בטבעו והיה יודע ציד לצוד ולרמות את הבריות (לעיל כח, כז וברש"י) ויעקב שבר את טבעו לגמרי והיה איש תם אינו יודע לרמות כלל, אך לקח את צד הגניבה והרמאות לצורך עבודת הבורא, היינו ללמוד תורה בסתר ובגניבה כנ"ל, ולהתגבר על קליפת לכן הארמי, וזהו שאמר אתיו אני ברמאות כאמור.

דברי ישראל, ויצא

*

כהשלמה למאמר הנ"ל אנו מעתיקים מתורתו של הגה"ק **מקוויגלוב זצ"ל** בפרשתו: ויפגע במקום, אין פגיעה אלא תפילה, שיעקב תקן תפילת ערבית (ברכות כז).

בזוה"ק (תרומה ק) דתפילת ערבית רשות, דליכא מאן דיכיל לאתקנא לה כיעקב. וצריך להבין למה תפילת שחרית ומנחה יוכל כל אדם לבוא לזה, אף שתקנום אברהם ויצחק, ואילו תפילת ערבית ליכא דיודע לאתקנא לה כיעקב.

ונראה להקדים מה דאיתא בש"ס (מגילה יז) שחסר ליעקב מן החשבון י"ד שנים, ומזה למדו דנטמן יעקב בבית עבר י"ד שנים ללמוד תורה, ולכאורה למה אינו מבוואר בתורה להדיא דאיתן י"ד שנים

היה בבית עבר, ואפי רמו ליכא ע"ז בקרא, ולמה זה.

ונראה שבא לרמז דתורתו של יעקב היתה כ"כ בסתר והצנע לכת, עד ששום נבדא בעולם לא היה יודע מזה, ואפי מלאכי מעלה לא ידעו מזה, רק השי"ת בלבד, שיען, ששמעתי בשם הרה"ק רח"ה זצ"ל מאלכסנדר שאמר לרב מברזין, דאיש ישראל צריך ללמוד כ"כ בהצנע, שאפי' שרפים ואופנים לא ידעו מזה עקלה"ק. ולכן נטמן לגמרי אין שום רמז בתורה לאותן י"ד שנים שהיה בבית עבר, לרמז שהיה טמון ונחבא בשפירר בבין ונעלם מעין כל ולא נתגלה זה אפי בתורה.

ואח"כ 'ויפגע במקום', שתקן תפילת ערבית, רומז ג"כ לזה שתהיה התפילה מכוסה ונעלמת מכל עין ומכל בריה, ולזה הרמז בתפילת ערבית כאילו החושך יכסנו ואין אדם יודע ממנו רק השי"ת אשר ידע מה בחשוכא ונהורא עמה שרא (דניאל ב, כב), ומעיקרא עשה כן בהעלם בתורה כשנטמן י"ד שנים בבית עבר, ועי"ז בא אח"כ לתפילה ג"כ באופן זה כי מתורה באים לתפילה.

והנה יש פלוגתא בתפילת שמונה עשרה אם צריך להשמיע לאזניו, דהפוסקים כתבו (ארח"ס סי' ק"א, ט"ז) דאף דמצות תפילה בלחש, היינו שלא ישמיע לאחרים, אבל הוא עצמו ישמיע לאזניו, ובזוה"ק (ויגש י"ג) איכא דאפילו לאזניו לא ישמיע. ונראה דענין תפילה בלחש היא רמז לכל עבודת האדם להשי"ת, כי תפילה במקום עבודה כנ"ל, שתהיה בחשאי ובהצנע לבל יודע לאיש ולא תהיה לו פניה בעבודתו, וי"ל דמטעם זה אין השי"צ חוזר התפילה בערבית בקול רם, וזה טעם הפוסקים שלא ישמיע לאחרים, דלעצמו לא שייך זה, אמנם הזוה"ק מחמיר יותר לבל ישמיע אפילו לאזניו, והוא דרך יותר פנימי בעבודה, שלא יריגש כלל שעושה לאומה, ואם עבודת האדם היא באמת לאומית, אז בכל עשרה העומקים שבלב לשם שמים, אז נעשה נכנע מאד אחר העבודה וכל עבודתו אינה נחשבת בעיניו כלל ותמיד מוצא לו מוגרעת וחסרון.

וי"ל דזה הטעם שחלה תמיד פ' ויצא בחודש כסלו, כסלו נוטריקון כס-לו, שיהיה מסתיר מעשיו הטובים כמו בעבר, כמו שעשה יעקב י"ד שנה בבית עבר, ובתפילת ערבית, שרמז על הסתרת מעשיו, וכמו שאז בא בשכרו, שבא לו שמן מן השמים עבור זה, כמ"כ בסוף חודש

כסלו זוכה לאור חנוכה, ונזדמן להם ג"כ שמן בגם דומיא דהתם.

ארץ צבי, ויצא

עעשה רב

**וַיִּיאֶמַר מַה נִּוְרָא הַמְּקוֹם
זֶה וְהָיָה כִּי אֵם בֵּית אֱלֹקִים
וְהָיָה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם** (ויצא כח, ז).

פירש"י: וא"ת וכשעבר יעקב על בית המקדש מדוע לא עכבו עס איהו לא יהיב לניה וכו'.

זכורני, שאדמרר זצ"ל (מלמאז) כבדני פעם בימי חורפי לעבור לפני התיבה לתפלת מוסף, לפי מצבי וערכי אז התביישתי בפני עצמי על הכיבוד הזה, נחמתי אז זקן אחד שבכדי הוא הלזר, לקבל את הכיבוד הלזר, פן יבואו ימים ויפחו עלי יצרי לאיוז מעשה שטות, זכור אזכור שהתפללתי לפני אדמ"ר' במוסף...

וזכורני ואולי שמעתי פעם **מאדמרר זצ"ל**, דלכא"ו מאי ס"ד דיעקב בתחלה שלא התפלל שם, ומעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר.

וביארותי, שבתחלה כשעבר על מקום תפלה זה שנתקדש על ידי אבותיו הגדולים, הרגיש שהוא אינו ראוי לעמוד עמם בשורה אחת, כי וכי מה הוא שיתפלה במקום שהתפללו אבותיו והוא ישב על סכאם?! ולא עלה לכן על דעתו בתחלה לעשות אפילו מעשה כל דהו שתוכל להתפרש כתפלת אברהם ויצחק.

אמנם אחר שעבר כבר משם והלאה, ונתקרב לעבר של ארם הנרים, לצד של לבן ובתואל, למקום ממשלת החושך והטומאה, והתיישב אז שלפי הדור הלזה שהנהו בא ומתקרב אליו, אזי אם יעשה

נקודה למחשבה

ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי (ויצא כט, כא).

פירש"י: והלא קל שבקלים אינו אומר כן, אלא להוליד תולדות אמת כן.

באמת יעקב אבינו לא היה לו שום שייכות לגמסיות, ולא היה לו צורך להסתיר את מחשבתו, וכונתו רש"י להקשות שאפילו אם אצל יעקב היה כן אך מכל מקום למה היה צריך לומר כן ועל זה תרץ שלמה'ל תולדות נתנין, שאם מדובר בחינוך הילדים צריכים לומר באמת, ולא לחשוב אחרת ממה שמדברים...

בר"מ ילקוטי הרי"ם, ויצא, וראה עוד כ"ל חסדה

עצמו לפי מצבו האמתי שלו, אשר ידע אינש בנפשו את מצבו הוא, הלא אז יתרחס לגמרי בין סלעי מגור הללו, ואם כן הלא כדאי יותר להסתכן באבק של התרוממות ולהעמד בשורה של הגדולים ולעמוד במקום גדולים, ואם יעשה עצמו כגדול וכמשפיע ועצמאי, הלא לא יקולקל מהם, ואז - יהיב דעתיה למיהדר שארית מנחם ורובנשטיין, בהקדמה לספר ויקרא עמי זה

פרפראות

וישק יעקב לרחל וישא את קלו (ויצא כט, זא).

פירש"י: לפי ששפה נחזק הקודש שאינה מנמנת עמו לקבורה.

ולפי פשוטו נלמד שיעקב אבינו הצטער שרחל לא תכנס עמו לקבורה במערת המכפילה.

אמנם הפליא בזה הרה"ק **רבי יצחק מאמשינאו** ז"ע לומר, שאדרבה, יעקב אבינו הצטער על שלא נפל בחלקו להקבר בבית לחם, הרי שם תעמוד רחל אמנו לעזרה לבניה, כשהיא בוכה ומבקשת עליהם רחמים בימי נבזודן, ועל לא בכח הבחיר שבאבות על שהוא לא יזכה לעמוד עמה שם ולהושיע את ישראל, בזעקם בצר להם.

משמרת הקודש (אמשינאו), ח"א ע"ד רד

עעשה רב

וישק יעקב לרחל וישא את קלו (ויצא כט, זא).

פירש"י: שרדף אליפו בן עשו אחר יעקב להרגו במגלות אביו, ולפי שגדל אליפו מחוק של יצחק, משך ידו, ונטל ממנו עיניו.

פעם הגיעו לשאול את מרן הוה"ק **זצ"ל**, על בחור מסוים שלא למד, האם לזרוק מהישיבה.

שאל הוה"ק **הוה"ק**, האם הוא רק אינו לומד, או שהוא גם מקלקל בחורים אחרים. ענו לו: הוא רק אינו לומד.

אמר להם הוה"ק, כי תשוב בחז"ל, שאליפז, בנו של עשו, רדף בשליחות אביו אחרי יעקב על מנת להרגו, יעקב ברח לבית לבן שבפדן ארם, וכאשר תפס אותו אליפז, התחנן לפניו יעקב שלא יהרגו, אך אליפז אמר ליעקב כי הוא חייב להרגו, היות והוא חייב לקיים מצוות כבוד אב,

נקודה למחשבה

מה נורא המקום הזה (ויצא כח, ז).

ביאר הגאון סטטבעין זצ"ל: כיון שהיה אחר י"ד שנה של לימוד התורה בראצ'פוט, סבר כי תלמוד תורה עדיף מתפלה, שזה חיי עולם וזה חיי שעה (שבת ז).

אז אה"כ נתיישב "אז קולגער ווי ד' טאטן דארף מען נישט זיין... (יותר חכם מהאבא לא צריכים להיות).

יגידל תורה, ויצא

שאביו ציווה עליו להרגו, אמר לו יעקב שיקח ממנו את כל כספו ורוכשו, ואז הוא יהיה עני, והיות ועני חשוב כמת, יחשב לו כאילו הרגו, ובוה יקיים מצוות כבוד אב.

שואל הוה"ק **זצ"ל**: כיצד הסכים אליפז, בנו של עשת הרשע, להצעת יעקב, וכי הייתה לו בעיה הלכתית להורגו, וכי עשו ובנו שומרי מצוות היו? ועוד, האם 'לרצוח' אסור ללגנוב' מותר?

אלא, תירץ הוה"ק, היות ואליפז הרשע למד בישיבתו של יצחק, היתה עליו איוושה השפעה, וההשפעה הזו גרמה לו להעדיף להיות רק 'גזלן' ולא להיות רוצח! לכן, אמר הוה"ק, לפעמים עדיף להחזיק בחור בישיבה ואפילו **בשביל המטרה שיצא רק גזלן ולא יצא רוצח**.

והגדה, מילת אסתר

פינת הקוראים

לגבי מה שהבאתם את הדברים הנפלאים של 'הדברי דוד' בביאור דברי רש"י 'למרות שהקב"ה ייחד את שמו ל'יצחק' פחד יעקב לומר 'אלוקי יצחק' כי חשש שיש בכך משום לזולל בכבוד אביו משום ש'ייתר' יש מעלה במי שבכחו לעשות רע וכושב את יצור הרע ואינו עושהו, יש להוסיף, שזאת על דרך מה שמצינו **שגדל** המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה' (קידושין זא). כי 'המצווה ועושה' יצור הרע מתברר עליו כדי למונע את עשייתו ועליו לכובשו כדי לעשות, וכמו שהביא הרמב"ם (שם ד"ה דאמר רבי חנינא וכו') את פירושם של 'רבתינו' בהג' **'גדל המצווה ועושה** ממי שאינו מצווה ועושה-פירוש רבותינו ז"ל טעם הדבר, שזה שטן מקטרגו כשהוא מצווה, זה שאינו מצווה אין שטן מקטרגו, ולפום **צטרא** אנרא". תודה רבה על הדברים הנפלאים (הלא מצויים) שאתם מנישים לציבור יום יום שבע שבוע, והי רצון ש'חפץ ה' בידכם יצלה' ותוכלו להמשיך בעבודת קודש זו לאורך ימים ושנים טובות מתוך בריות נופא ונוהרא מעליא והרחבת הדעת וכל טוב רוחני וגשמי!!!!!! מאתי המברך אתכם מתוך הכרת הטוב

שלום פערל

נחלה ומנוחה עיר התורה והחסידות בית שמש